

LOKALNA AKCIJSKA GRUPA
SJEVERNA ISTRA

GRUPPO DI AZIONE LOCALE
ISTRIA SETTENTRIONALE

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O RADU LOKALNE AKCIJSKE GRUPE „SJEVERNA ISTRA“ ZA RAZDOBLJE OD 01. SIJEČNJA DO 31. PROSINCA 2018. GODINE

NOVIGRAD, SVIBANJ 2019.

Lokalna akcijska grupa "Sjeverna Istra"
Ulica rijeke Boljunčice 3, 52466 Novigrad - Cittanova
info@lag-sjevernaistra.hr, +385 52 255 932, +385 52 255 931
www.lag-sjevernaistra.hr

LOKALNA AKCIJSKA GRUPA
SJEVERNA ISTRA

GRUPPO DI AZIONE LOCALE
ISTRIA SETTENTRIONALE

Izrazi koji se upotrebljavaju u ovom dokumentu, a koji imaju rodno značenje, bez obzira na to jesu li korišteni u muškome ili ženskome rodu, neutralni su i jednakobrazno obuhvaćaju i muški i ženski rod.

**Godišnje izvješće o radu Lokalne akcijske grupe „Sjeverna Istra“ za razdoblje od
01. siječnja do 31. prosinca 2018. godine usvojeno je na sjednici Skupštine u
Novigradu dana 20. svibnja 2019.**

Lokalna akcijska grupa "Sjeverna Istra"
Ulica rijeke Boljunčice 3, 52466 Novigrad - Cittanova
info@lag-sjevernaistra.hr, +385 52 255 932, +385 52 255 931
www.lag-sjevernaistra.hr

SADRŽAJ

UVOD	5
1. REDOVAN RAD UREDA LAG-A „SJEVERNA ISTRA“	6
1.1. ODRŽAVANJE SJEDNICA TIJELA LAG-A.....	6
1.1.1. Sjednica Upravnog odbora putem elektroničke pošte sazvana dana 21. veljače 2018. s mogućnošću glasovanja do 26. veljače 2018. godine.....	6
1.1.2. Sjednica Upravnog odbora dana 06. ožujka 2018. godine.....	6
1.1.3. Sjednica Upravnog odbora dana 04. lipnja 2018. godine.....	7
1.1.4. Sjednica Upravnog odbora putem elektroničke pošte sazvana dana 04. srpnja 2018. godine s mogućnošću glasovanja do 09. srpnja 2018. godine	8
1.1.5. Sjednica Upravnog odbora putem elektroničke pošte sazvana dana 10. kolovoza 2018. godine s mogućnošću glasovanja do 16. kolovoza 2018. godine	9
1.1.6. Sjednica Upravnog odbora putem elektroničke pošte sazvana dana 23. kolovoza 2018. godine s mogućnošću glasovanja do 27. kolovoza 2018. godine	9
1.1.7. Sjednica Upravnog odbora dana 27. rujna 2018. godine	9
1.1.8. Sjednica Upravnog odbora dana 17. prosinca 2018. i sjednica Skupštine dana 21. prosinca 2018. Mogu ostaviti zajedno UO i Skupštinu	9
1.2. AKCIJE OSPOSOBLJAVANJA LOKALNIH DIONIKA.....	10
1.2.1. Održana predstavljanja Plana provedbe LAG-natječaja u 2018. godini.....	10
1.2.2. Održane radionice povodom objave LAG-natječaja za tip operacije 6.3. „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“ iz LRS LAG-a.....	14
1.2.3. Održane radionice povodom objave LAG-natječaja za tip operacije 7.4. „Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu“ iz LRS LAG-a	15
1.3. STRUČNO USAVRŠAVANJE DJELATNIKA LAG-A, ČLANOVA I VOLONTERA	17
1.3.1. Održana radionica za LAG-ove „Provedba LRS-a LAG-ova – tip operacije 6.3.1.“	17
1.3.2. Sudjelovanje na radionici „Predstavljanje tipa operacije 6.2.1. i tipa operacije 4.1.1. iz Programa ruralnog razvoja RH 2014. – 2020.	17
1.3.3. Sudjelovanje na radionici „Predstavljanje tipa operacije 6.2.1. iz Programa ruralnog razvoja RH 2014. – 2020.....	17
1.3.4. Sudjelovanje na Forumu LAG-ova „Izazovi i značaj LAG-ova u lokalnom razvoju“	17
1.3.5. Sudjelovanje na radionici „Predstavljanje natječaja za tip operacije 4.2.1. „Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima – objekti za proizvodnju ulja i objekti malog kapaciteta za preradu mlijeka“	18

LOKALNA AKCIJSKA GRUPA
SJEVERNA ISTRA

GRUPPO DI AZIONE LOCALE
ISTRIA SETTENTRIONALE

1.3.6. Studijski posjet LAG-u „Alpi di Sarentino“, Sarentino, Italija.....	18
1.3.7. Sudjelovanje na radionici „Natječaj za tipove operacije 19.3.1., 19.3.2. i 19.4.1.“	20
1.3.8. Sudjelovanje na sastanku hrvatskih, slovenskih i talijanskih LAG-ova na temu Memoranduma o suradnji	20
1.3.9. Sudjelovanje na radionici za tip operacije 7.4.1. i 4.2.2. iz Programa ruralnog razvoja RH 2014.-2020. u Rijeci.....	21
1.3.10. Sudjelovanje na radionici „Razmjena iskustava u provedbi natječaja LAG-ova“	21
1.3.11. Sudjelovanje na radionici za LAG-ove „Zajedno do uspješnog lokalnog razvoja – analiza provedbe M19“	22
1.3.12. Sudjelovanje na radnom sastanku koordinacije LAG-ova Istarske županije	22
1.3.13. Radionica „Integrirani lokalni razvoj provedbom LEADER/CLLD-a – uvod u vrednovanje LAG-ova/LRS i jačanje međusobne suradnje LAG-ova“	22
1.3.14. Sudjelovanje na radionici „Predstavljanje novih LAG natječaja za t.o. 4.1.1., 4.1.2. i 4.2.1. i razmjena iskustava između LAG-ova u dosadašnjoj provedbi LRS“	23
1.4. PROMIDŽBENE AKTIVNOSTI.....	23
1.5. PROVEDBA LRS LAG-A 2014. – 2020.....	24
1.5.1. Objava 1. LAG-natječaja za tip operacije 6.3. „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“ iz LRS LAG-a	24
1.5.2. Postupak odabira projekata na LAG-razini za tip operacije 6.3. „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“ iz LRS LAG-a.....	25
1.5.3. Kontrola na terenu Agencije za plaćanja.....	25
1.5.4. Priprema i slanje Zahtjeva za isplatu u okviru provedbe tipa operacije 19.4.1.....	25
1.5.5. Priprema zahtjeva za odobrenjem revolving kredita	25

Lokalna akcijska grupa "Sjeverna Istra"
Ulica rijeke Boljunčice 3, 52466 Novigrad - Cittanova
info@lag-sjevernaistra.hr, +385 52 255 932, +385 52 255 931
www.lag-sjevernaistra.hr

1.5.6. Objava 2. LAG-natječaja za tip operacije 7.4. „Ulaganje u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezani infrastrukturu“ iz LRS LAG-a	25
2. PROVOĐENJE PROJEKTA UREĐENJA EDUKATIVNE STAZE „PUT TARTUFA“	26
3. PROJEKT „AROMATIKA“	27

UVOD

Plan rada Lokalne akcijske grupe „Sjeverna Istra“ za 2018. godinu (u dalnjem tekstu: Plan rada) je usvojen dana 18. prosinca 2017. godine na redovnoj sjednici Skupštine. Glavnina Plana rada temelji se na dobivenoj Odluci o odabiru LAG-a za provedbu Podmjere 19.2. „Provredba operacija unutar CLLD strategije“, Podmjere 19.3. „Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a“ i Podmjere 19.4. „Tekući troškovi i animacija“ čime su osigurana sredstva za poslovanje te raspisivanje LAG-natječaja do 2020. godine.

Planom rada je, između ostalog, predviđena priprema i objava LAG-natječaja. U prvom kvartalu 2018. godine predviđena je objava natječaja za tip operacije 6.3. „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“ iz LRS LAG-a što je i odrađeno. U drugom je kvartalu predviđena objava natječaja za tip operacije 7.4. „Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezani infrastrukturu“ iz LRS LAG-a, međutim do 30. lipnja 2018. godine nije stigla aktivacija spomenutog natječaja od strane Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (u dalnjem tekstu: Agencija za plaćanja). Iz tog razloga se nije objavio LAG-natječaj za tip operacije 7.4. sukladno Planu rada. LAG-natječaj za tip operacije 7.4. objavljen je u trećem kvartalu 2018. godine.

U nastavku slijedi opis provedenih aktivnosti u razdoblju od 01. siječnja do 31. prosinca 2018. godine.

1. REDOVAN RAD UREDA LAG-A „SJEVERNA ISTRA“

Redovan rad ureda LAG-a čine sljedeća područja:

- 1.1. Održavanje sjednica tijela LAG-a.
- 1.2. Akcije osposobljavanja lokalnih dionika.
- 1.3. Stručno usavršavanje djelatnika LAG-a, članova i volontera.
- 1.4. Priprema projekata za prijavu na natječaje.
- 1.5. Promidžbene aktivnosti.
- 1.6. Provedba LRS LAG-a 2014. – 2020.

6

Slijedi opis provedenih aktivnosti unutar svakog od područja.

1.1. ODRŽAVANJE SJEDNICA TIJELA LAG-A

1.1.1. Sjednica Upravnog odbora putem elektroničke pošte sazvana dana 21. veljače 2018. s mogućnošću glasovanja do 26. veljače 2018. godine

Sukladno Smjernicama za provedbu postupka odabira projekata na LAG-razini koje je LAG zaprimio od Agencije za plaćanja, LAG je dužan nakon dobivanja odgovarajuće dokumentacije za objavu natječaja za pojedine tipove operacija donijeti odluku o pokretanju pripremnih aktivnosti za objavu LAG-natječaja. LAG „Sjeverna Istra“ je zaprimio dokumentaciju od Agencije za plaćanja za objavu natječaja za tip operacije 6.3.1. koju je potrebno doraditi sukladno specifičnostima iz Lokalne razvojne strategije LAG-a 2014. – 2020. Kako bi ured LAG-a krenuo s pripremama konačnog nacrta potrebna je odluka Upravnog odbora o pokretanju pripremnih aktivnosti za objavu LAG-natječaja za tip operacije 6.3.1. „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“. Na sjednici Upravnog odbora donesena je odluka o pokretanju pripremnih aktivnosti za objavu prvog LAG-natječaja.

1.1.2. Sjednica Upravnog odbora dana 06. ožujka 2018. godine

Na sjednici Upravnog odbora donesene su odluke važne za samu objavu prvog LAG-natječaja, a to su sljedeće: odluka o imenovanju članova Povjerenstva za otvaranje prijava pristiglih po objavljenim LAG-natječajima, odluka o odobrenju LAG-natječaja za tip operacije 6.3. „Potpora razvoju malih poljoprivrednih

LOKALNA AKCIJSKA GRUPA
SJEVERNA ISTRA

GRUPPO DI AZIONE LOCALE
ISTRIA SETTENTRIONALE

gospodarstava" iz LRS LAG-a, odluka o imenovanju članova Komisije za rješavanje prigovora i njihovih zamjena, odluka o usvajanju dokumenta „Procedura postupanja u slučaju sukoba interesa u postupku odabira projekata u okviru provedbe Lokalne razvojne strategije LAG-a „Sjeverna Istra“ za razdoblje 2014. – 2020. godine. Uz spomenute odluke donesena je i odluka o upisu u evidenciju članstva LAG-a za tvrtku Aronia d.o.o.

7

1.1.3. Sjednica Upravnog odbora dana 04. lipnja 2018. godine

Sjednica Upravnog odbora je održana zbog donošenja odluka o odabiru/odbijanju projekata pristiglih na 1. LAG-natječaj. Na sjednici su svi prisutni potvrdili nepostojanje sukoba interesa te potpisali Izjavu o nepristranosti i povjerljivosti nakon čega je Tajnica-Voditeljica LAG-a podnijela izvješće o rezultatima administrativne kontrole i postupka ocjenjivanja pristiglih zahtjeva za potporu na LAG-natječaj za tip operacije 6.3. iz LRS-a. Prisutne je informirala da je na LAG-natječaj pristiglo ukupno 6 zahtjeva za potporu, izvjestila je tko su prijavitelji na LAG-natječaj, koje aktivnosti i ulaganja su prijavili u zahtjevu za potporu, kojom djelatnošću se nositelji projekta bave te kako će ulaganjem doprinijeti poboljšanju i povećanju proizvodnje. Napominje da je na LAG-natječaj stigla i jedna nepotpuna prijava. Nositelj projekta je u svojem zahtjevu za potporu proizvoljno opisao projekt, nije dostavio ovjeren Prijavni obrazac i Poslovni plan (tablični i opisni dio). Navedena dokumentacija ne može se naknadno zatražiti putem dopune/obrazloženja/ispravka te je prijava izuzeta iz dalnjeg postupka odabira projekta. Nakon kratke rasprave članovi Upravnog odbora su pristupili glasovanju te su donesene odluke o odabiru 5 projekata te odluka o odbijanju 1 projekta. Rezultati LAG-

Lokalna akcijska grupa "Sjeverna Istra"
Ulica rijeke Boljunčice 3, 52466 Novigrad - Cittanova
info@lag-sjevernaistra.hr, +385 52 255 932, +385 52 255 931
www.lag-sjevernaistra.hr

LOKALNA AKCIJSKA GRUPA
SJEVERNA ISTRA

GRUPPO DI AZIONE LOCALE
ISTRIA SETTENTRIONALE

natječaja za tip operacije 6.3. iz LRS LAG-a javno su dostupni na sljedećoj poveznici: <http://www.lag-sjevernaistra.hr/natjecaj/lag-natjecaj-6-3/>.

8

1.1.4. Sjednica Upravnog odbora putem elektroničke pošte sazvana dana 04. srpnja 2018. godine s mogućnošću glasovanja do 09. srpnja 2018. godine

Sjednica Upravnog odbora održana je zbog donošenja odluke o pokretanju pripremnih aktivnosti za objavu LAG-natječaja za tip operacije 7.4. „Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu“ iz LRS LAG-a 2014.-2020.

Sukladno Smjernicama za provedbu postupka odabira projekata na LAG-razini koje je LAG zaprimio od Agencije za plaćanja, LAG je dužan nakon dobivanja odgovarajuće dokumentacije za objavu natječaja za pojedine tipove operacija donijeti odluku o pokretanju pripremnih aktivnosti za objavu LAG-natječaja. LAG „Sjeverna Istra“ je zaprimio dokumentaciju od Agencije za plaćanja za objavu natječaja za tip operacije 7.4. koju je potrebno doraditi sukladno specifičnostima iz Lokalne razvojne strategije LAG-a 2014. – 2020. Kako bi ured LAG-a krenuo s pripremama konačnog nacrta potrebna je odluka Upravnog odbora o pokretanju pripremnih aktivnosti za objavu LAG-natječaja za tip operacije 7.4. Na sjednici Upravnog odbora donesena je odluka o pokretanju pripremnih aktivnosti za objavu drugog LAG-natječaja, odnosno LAG-natječaja za tip operacije 7.4.

1.1.5. Sjednica Upravnog odbora putem elektroničke pošte sazvana dana 10. kolovoza 2018. godine s mogućnošću glasovanja do 16. kolovoza 2018. godine

Sjednica Upravnog odbora je održana zbog donošenja odluka o odobrenju LAG-natječaja za tip operacije 7.4. Nakon donošenja odluke 09. srpnja 2018. o pokretanju pripremnih aktivnosti za objavu LAG-natječaja za tip operacije 7.4. iz LRS LAG-a djelatnice LAG-a izvršile su određene korekcije dokumenata pristiglih u aktivaciji natječaja od strane Agencije za plaćanja. Korekcije su se odnosile na usklađenje natječajne dokumentacije sa specifičnostima iz LRS LAG-a. Nakon uvida u dokumentaciju, donesena je odluka o odobrenju teksta i natječajne dokumentacije LAG-natječaja za tip operacije 7.4.

1.1.6. Sjednica Upravnog odbora putem elektroničke pošte sazvana dana 23. kolovoza 2018. godine s mogućnošću glasovanja do 27. kolovoza 2018. godine

Sjednica Upravnog odbora održanja je zbog donošenja odluke o ispravku LAG-natječaja za tip operacije 7.4. iz LRS LAG-a. Dodatnim uvidom u natječajnu dokumentaciju primijećena je potreba za ispravkom određenog obrasca. Donesena je odluka o ispravku LAG-natječaja za tip operacije 7.4. iz LRS LAG-a.

1.1.7. Sjednica Upravnog odbora dana 27. rujna 2018. godine

Na sjednici Upravnog odbora donesene su odluke vezane za usvajanje Polugodišnjeg izvješća o radu LAG-a za razdoblje od 01.01. do 30.06.2018. te Polugodišnjeg finansijskog izvješća LAG-a za razdoblje od 01.01. do 30.06.2018. godine. Također, predstavljene su provedene i planirane aktivnosti te su donesene odluke vezane za usvajanje plana aktivnosti za projekt „Domaće od malih nogu“.

Usvojeni dokumenti su javno dostupni na sljedećoj poveznici: <http://www.lag-sjevernaistra.hr/dokumenti/godisnji-izvjestaji-lag-a/>.

1.1.8. Sjednica Upravnog odbora dana 17. prosinca 2018. i sjednica Skupštine dana 21. prosinca 2018.

Dana 17. prosinca 2018. održana je sjednica Upravnog odbora te dana 21. prosinca 2018. sjednica Skupštine na kojima su donesene sljedeće odluke:

- Odluka o usvajanju Izvješća o radu LAG-a Sjeverna Istra za 2017. godinu
- Odluka o usvajanju Finansijskog izvješća LAG-a za 2017. godinu
- Odluka o usvajanju rebalansa Finansijskog plana LAG-a za 2018. godinu
- Odluka o usvajanju novog Statuta LAG-a Sjeverna Istra
- Odluka o broju i prijedlogu članova Komisije za rješavanje prigovora u postupku odabira projekata
- Odluka o izmjeni dokumenata Opće odredbe u postupku odabira projekata na razini LAG-a Sjeverna Istra u okviru provedbe LRS LAG-a
- Odluka o usvajanju dokumenta Opće odredbe o postupanju u slučaju sukoba interesa u postupku odabira projekata u okviru provedbe LRS LAG-a
- Odluka o usvajanju Plana rada LAG-a Sjeverna Istra za 2019. godinu
- Odluka o usvajanju Finansijskog plana LAG-a Sjeverna Istra za 2019. godinu
- Odluka o pristupanju Hrvatskoj mreži za ruralni razvoj
- Odluka o visini i načinu plaćanja godišnje članarine za 2019. godinu
- Odluka o pokretanju pripremnih aktivnosti za objavu LAG-natječaja za tip operacije 4.2.1. iz LRS LAG-a.

Usvojeni dokumenti su javno dostupni na web stranici LAG-a Sjeverna Istra <http://www.lag-sjevernaistra.hr/>.

1.2. AKCIJE OSPOSOBLJAVANJA LOKALNIH DIONIKA

1.2.1. Održana predstavljanja Plana provedbe LAG-natječaja u 2018. godini

Tijekom siječnja i veljače 2018. godine LAG „Sjeverna Istra“ je održao ukupno 6 predstavljanja Plana provedbe LAG-natječaja za 2018. godinu na sljedećim lokacijama:

- U Grožnjanu dana 30. siječnja 2018.
- U Buzetu dana 31. siječnja 2018.
- U Umagu dana 01. veljače 2018.
- U Labincima dana 06. veljače 2018.
- U Bujama dana 08. veljače 2018.
- U Novigradu dana 12. veljače 2018.

Ukupan broj sudionika na navedenim događanjima iznosi 84.

Cilj predstavljanja Plana provedbe LAG-natječaja u 2018. godini bio je upoznati zainteresiranu javnost s procesom odabira projekata koji će pristći po pojedinom LAG-natječaju te informirati o tipovima operacija za koje će LAG-natječaj biti objavljeni u 2018. godini. Sudionicima je prezentiran sljedeći Indikativni plan objave natječaja za 2018. godinu:

1. U ožujku 2018. godine natječaj za tip operacije 6.3. „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“
VISINA POTPORE: 15.000 EUR po korisniku
BROJ POTPORA: 5 projekata s LAG-područja
2. U lipnju 2018. godine natječaj za tip operacije 7.4. „Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu“
VISINA POTPORE: od 15.000 do 20.000 EUR po korisniku
BROJ POTPORA: 12 projekata s LAG-područja
3. U rujnu 2018. godine natječaj za tip operacije 4.1.1. „Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava“
VISINA POTPORE: od 5.000 do 25.000 EUR po korisniku
BROJ POTPORA: 4 projekata s LAG-područja
4. U prosincu 2018. godine natječaj za tip operacije 16.4.1. „Kratki lanci opskrbe i lokalna tržišta“
VISINA POTPORE: od 10.000 do 17.000 EUR po korisniku
BROJ POTPORA: 2 projekta s LAG-područja

Osnova za objavu LAG-natječaja i financiranje projekata na LAG-području je Lokalna razvojna strategija LAG-a „Sjeverna Istra“ 2014. – 2020. koja je odobrena od strane Ministarstva poljoprivrede. Time je LAG-u dodijeljeno ukupno 7.715.612,52 HRK za provedbu strategije od čega je 5.878.561,92 HRK namijenjeno za potporu projektima koji pristignu na LAG-natječaje.

LOKALNA AKCIJSKA GRUPA
SJEVERNA ISTRA

GRUPPO DI AZIONE LOCALE
ISTRIA SETTENTRIONALE

Posebno je istaknuto da su tipovi operacija za koje će LAG objaviti natječaje istovjetni su onima s nacionalne razine te će potencijalni prijavitelji morati zadovoljiti uvjete prihvatljivosti nositelja projekta i samog projekta koji su navedeni u nacionalnim pravilnicima dostupnima na mrežnim stranicama Agencije za plaćanja. Razlika između LAG-natječaja i onih na nacionalnoj razini je u sljedećim predispozicijama:

- Visina potpore po korisniku na LAG-razini je po pojedinim operacijama nešto manja od one na nacionalnoj razini.
- Na LAG-natječaj mogu se javiti dionici samo s LAG-područja, dakle konkurenca je manja nego na nacionalnoj razini.
- Kriteriji odabira za pojedini tip operacije na osnovu kojih se projektima dodjeljuju bodovi navedeni su u strategiji LAG-a koja je javno dostupna.
- Prilikom razvoja projektne ideje važno je uskladiti se s ciljevima strategije LAG-a.

Sve informacije o LAG-natječajima, uvjetima i rokovima prijave objavljeni su na mrežnim stranicama LAG-a www.lag-sjevernaistra.hr u rubrici LAG-natječaji.

LOKALNA AKCIJSKA GRUPA
SJEVERNA ISTRA

GRUPPO DI AZIONE LOCALE
ISTRIA SETTENTRIONALE

Glas Istre, 17. veljače 2018. godine

NOVIGRAD PRVI NADJEĆAJ LAG-a "SJEVERNA ISTRA" BIT ĆE OBJAVLJEN VEC U OŽUJU

Najveći interes za potpore u razvoju malih poljoprivrednika

Plataforma 2000-3 de la Junta de Andalucía

При отворењу на
такој групацији се до-
зваја општина 0.3.1.
"Потпона издава-
ња и подизања
надахнутим
грађанима".
Максималнији
издавач је
15.000 динара по
издавачу, а до 10.000
динара по издава-
чу који има
надахнуте
грађане.

卷之三

REVOLUZIA — Štartovala od konfliktu predstavov a významnejších politických subjektov, ktorí sa sústreďujú na ľudové a volebné. LAG ("Revolučná liga") sú postupne od jednotlivcov gradačia s opoziciou na koalíciu zahraničia a s nimi Novohrad, Ústava, Rast, Page, Vojvodina, Tis, Kafan, Žižkov, Brno, Olomouc, Ostrava, Frýdek-Místek a Lanškroun. Česko-slovenská koalícia spôsobila významné premeny v parlamente, kde poslanci prejednali krajiny pre poslancov LAG, zatiaľ čo poslanci z Českej strany a Českej

Moravská literatura
Městský knihkupectví

• Majnál örökké valami
az emlékezetetől lesz.

ମୁଦ୍ରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ପତ୍ର ପରିଚାଳନା

prvi bici objavljiv. Vrhunec je ističeščen na naslednjem projekciju izvora bici s podprtijo LIG-a "Spomenik leta", da nasej baci upaljeno v spomin paljajočim vojnikom grozadnjevoval- rovskih vojakov od 2.000 do 7.500 enot. Italijančica je Atena župljila venitolska stran. LIG-a si sledijočevo n

Novigradu.
Jednostki gospodarki rozwijającej się gospodarki morskiej trudno określić jednoznacznie, ale klasyczne elementy gospodarki morskiej, np. rybołówstwo, handel morski, przemysł morski, porty i żeglugę morską, znajdują się w tym zakresie.

Відмінною особою, якою є
засновник цього, є Іван
Ілліч Григор'єв. Він органі-
заційно застосував і підтримав
представників Урядової
групи відповідно до змін
загальними і засновником
ідеологічними відмінами
засновника Урядової
групи, які відповідають
засновнику підтримані
засновником підтримані
засновником підтримані

zajem podlega rozbudowaniu
wysokości, za kątami podlega
wysokości zmniejszaniu się. Wszel-
kiej z tychże, za podlegającym
wysokości, w zakresie podlegających
przejęciu i ujemnych, za podlegającym
wysokości, w zakresie podlegających
przejęciu i ujemnych, za podlegającym
wysokości, w zakresie podlegających

"vode pretežno vodje, za četrtog je u opštiničkoj sklopišti u tom predelu i posmatrajući vlasnički pravim vrednostima, učinkovitosti i institucije posmatrajući vlasničku poljoprivrednu vrednost protivnika.

A photograph showing a group of approximately ten people seated in rows of chairs, facing towards the right side of the frame. The setting appears to be a lecture hall or a classroom. In the foreground, the backs of several spectators are visible. At the front of the room, a person is standing, likely giving a presentation or lecture. The room has white walls and a polished wooden floor.

Wizja projektu jest od 5.000 do 25.000 euro na kontakta i bez projektu finansowanego przez organizacje pozarządowe. W tym zakresie projektu finansowanego z budżetu państwa, o której mowa w przepisach na cele spójności społecznej, nie może przekroczyć 4-11,5 tysięcy euro. Wszystkie fundacje i organizacje pozarządowe, które prowadzą działalność pozarządową i posiadają licencję na prowadzenie działalności pozarządowej, mogą zgłaszać swoje projekty do 15 kwietnia.

Nasze projekty mogą dać finansowe skropliny na kupno domów zbytowych, wieśodolańczyków, gospodarstw rolnych i przedsiębiorstw handlowych. Wszystko to w oparciu o dobre planowanie i profesjonalne zadania budżetowe.

Ostavak na obnovu LAG-va ujedno i finansijski projekta je u Lošinju, razvijeno u sklopu projekta LAG-a "Sustavne teme" 2014.-2020. kroz prerađivanje i izgradnju novog projekta. Tako je LAG-u dodeljeno ukupno 7,7 miliona kuna za prevođenje strategije od čega je 5,0 milijuna potrošnjaka za potporu projekata koji pribinjavaju na LAG-sustav.

Promova LAG-e strategie
od sestavljencev

Prema odluci predsjednika
Ureda ministara za Energetiku
je potreban na način redoslijed
Ureda održivača na članjima 11. i 12.
od uobičajene i običajne ili uobičajene
i običajne ili uobičajene i običajne
Agricije na pisanju na članjima
10. i 11. održivača načinu u
članu 1. uobičajene i običajne

LOKALNA AKCIJSKA GRUPA
SJEVERNA ISTRA

GRUPPO DI AZIONE LOCALE
ISTRIA SETTENTRIONALE

1.2.2. Održane radionice povodom objave LAG-natječaja za tip operacije 6.3. „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“ iz LRS LAG-a

S obzirom na objavu LAG-natječaja za tip operacije 6.3. iz LRS-a, LAG „Sjeverna Istra“ je organizirao i proveo 3 radionice na LAG-području:

- 15. ožujka 2018. godine s početkom u 18:00 sati u Buzetu.
- 19. ožujka 2018. godine s početkom u 18:00 sati u Taru-Vabrigi.
- 20. ožujka 2018. godine s početkom u 18:00 sati u Bujama.

Ukupan broj sudionika na radionicama iznosi 28.

Potencijalnim je prijaviteljima pojašnjena svrha natječaja, uvjeti prihvatljivosti projekta i samih prijavitelja, prihvatljive aktivnosti, rokovi prijave, postupak odabira projekata te ostale informacije bitne za pripremu i prijavu projekata. Nakon prezentacije sudionici su imali prilike postaviti sva pitanja koja su ih zanimala vezano za sam natječaj i prijavu na isti.

14

LOKALNA AKCIJSKA GRUPA
SJEVERNA ISTRA

GRUPPO DI AZIONE LOCALE
ISTRIA SETTENTRIONALE

Glas Istre, 17. ožujka 2018. godine

The screenshot shows a news article titled "Besporvatne potpore malim poljoprivrednicima" (Unconditional support for small farmers) from March 17, 2018. The article discusses a competition for small farmers organized by the LAG. It includes a photo of two women at an event and a sidebar with other news items like "Najčitanije" (Most read) and "Najnovije" (Latest).

1.2.3. Održane radionice povodom objave LAG-natječaja za tip operacije 7.4. „Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezana infrastrukturu“ iz LRS LAG-a

S obzirom na objavu LAG-natječaja za tip operacije 7.4. iz LRS-a, LAG „Sjeverna Istra“ je organizirao i proveo 2 radionice na LAG-području:

- 28. kolovoza 2018. godine s početkom u 13:00 sati u Buzetu
- 29. kolovoza 2018. godine s početkom u 13:00 sati u Umagu.

Ukupan broj sudionika na radionicama iznosi 14.

Cilj radionica bio je upoznati potencijalne prijavitelje s uvjetima prihvatljivosti nositelja projekta i samog projekta, s prihvatljivim aktivnostima i drugim važnim odrednicama LAG-natječaja.

Također, dodatno su se pojasnili kriteriji odabira i način bodovanja. Na samom kraju radionica sudionici su imali prilike razgovarati s djelatnicama LAG-a te riješiti sve eventualne nedoumice.

LOKALNA AKCIJSKA GRUPA
SJEVERNA ISTRA

GRUPPO DI AZIONE LOCALE
ISTRIA SETTENTRIONALE

16

ČVJAJ PROJEK "SUTRA VGORAC - ŽE SREDSTVIMA EUROPSKE UNIONE
Europski poslovni vireni fond za ruralni razvoj
Mrežnica 10.7 "Promocija specifičnog lokalnog turizma"
Podgorica 10.3 "Upravljanje i razvojne aktivnosti autonome županije ČAČAK
Pozorište 19.6 "Tekući raspisani i unaprijedeni studij načina rada"

Lokalna akcijska grupa "Sjeverna Istra"
Ulica rijeke Boljunčice 3, 52466 Novigrad - Cittanova
info@lag-sjevernaistra.hr, +385 52 255 932, +385 52 255 931
www.lag-sjevernaistra.hr

1.3. STRUČNO USAVRŠAVANJE DJELATNIKA LAG-A, ČLANOVA I VOLONTERA

1.3.1. Održana radionica za LAG-ove „Provedba LRS-a LAG-ova – tip operacije 6.3.1.“

Dana 15. siječnja 2018. godine u organizaciji Agencije za plaćanja u Zagrebu je održana radionica „Provedba LRS-a LAG-ova – tip operacije 6.3.1.“ s ciljem jačanja kapaciteta LAG-ova za objavu prvog LAG-natječaja za tip operacije 6.3.1.

Radionica je započela s predstavljanjem LAG-natječaja za tip operacije 6.3.1. Prošla su se osnovna poglavila natječaja, razgovaralo se o prihvatljivosti korisnika te se dao naglasak na one dijelove natječaja koje LAG-ovi trebaju doraditi sukladno vlastitim strategijama (kao npr. dio s kriterijima odabira gdje je potrebno pojasniti svaki od kriterija te jasno navesti dokument kojim korisnici mogu dokazati zadovoljavaju li pojedine kriterije). Predstavnik Agencije za plaćanja je nakon natječaja prezentirao poslovni plan, njegov opisni i tablični dio. U drugom dijelu radionice su prikazani svi kontrolni obrasci koje su LAG-administratori dužni ispuniti, pojašnjen je način na koji će se vršiti administrativna kontrola te kako će se popunjavati sami kontrolni obrasci. Raspravljalo se o načinu kontrole poslovnog plana, prihvatljivim i neprihvatljivim aktivnostima, mogućnostima bodovanja kriterija odabira i sl.

1.3.2. Sudjelovanje na radionici „Predstavljanje tipa operacije 6.2.1. i tipa operacije 4.1.1. iz Programa ruralnog razvoja RH 2014. – 2020.“

Dana 15. veljače 2018. u organizaciji Ministarstva poljoprivrede i Mreže za ruralni razvoj u Zagrebu se održala uvodna radionica za konzultante, predstavnike Savjetodavne službe, predstavnike LAG-ova i regionalnih koordinatora o uvjetima prihvatljivosti, prihvatljivim aktivnostima i kriterijima odabira za Mjeru 6. za tip operacije 6.2.1. „Potpora ulaganju u pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti“ i Mjeru 4. za tip operacije 4.1.1. „Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava“ iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020.

17

Prvi dio radionice bio je namijenjen za prezentaciju tipa operacije 6.2.1. gdje su predstavljeni ciljevi navedenog tipa operacije, prihvatljivi korisnici, kriteriji odabira, prihvatljivi troškovi te plan objave natječaja. Uslijedila su pitanja sudionika. Nakon pauze je održana prezentacija za tipa operacije 4.1.1.

1.3.3. Sudjelovanje na radionici „Predstavljanje tipa operacije 6.2.1. iz Programa ruralnog razvoja RH 2014. – 2020.“

Povodom objave natječaja za tip operacije 6.2.1. iz Programa ruralnog razvoja održana je radionica u Buzetu dana 16. veljače 2018. Na radionici su predstavljeni najvažniji uvjeti natječaja, cilj, prihvatljivi korisnici, intenzitet potpore, prihvatljive aktivnosti, kriteriji odabira i sl. Posebna pažnja je posvećena izradi poslovnog plana. Nakon toga se krenulo u pojašnjavanje načina prijave projekata odnosno podnošenja zahtjeva za potporu putem AGRONET aplikacije. Kraj radionice bio je namijenjen pitanjima sudionika i raspravi.

1.3.4. Sudjelovanje na Forumu LAG-ova „Izazovi i značaj LAG-ova u lokalnom razvoju“

Predsjednik i djelatnice LAG-a „Sjeverna Istra“ sudjelovale su na Forum-u LAG-ova „Izazovi i značaj LAG-ova u lokalnom razvoju“, 08. i 09. ožujka 2018. u općini Lovas. Prvog je dana u Lovasu održan okrugli stol „Provedba lokalnih razvojnih strategija LAG-ova i LAG-natječaji“. Na okruglom su stolu sudionici raspravljali o sljedećim temama:

- razmjena iskustava vezanih uz usklađivanje i poteškoće na koje su LAG-ovi naišli prilikom usklađivanja/izmjena svojih LRS-a,
- definiranje internih procedura LAG-ova vezanih uz raspisivanje i obradu LAG-natječaja,
- natječajna dokumentacija, priprema i problematika,
- razmjena iskustava vezano uz definiranje dokumentacije za dokazivanje kriterija odabira iz LRS-a za LAG-natječaje,
- problematika, ograničena sredstva za zadovoljavanje velikih potreba terena.

Idućeg je dana uslijedio Forum LAG-ova „Izazovi i značaj LAG-ova u lokalnom razvoju“. Po otvaranju Foruma uslijedili su pozdravni govor domaćina i organizatora te predstavljanje županijskih razvojnih dionika. U dijelu predstavljanja gostujućih lokalnih akcijskih grupa LAG „Sjeverna Istra“ predstavila je Tajnice-Voditeljica Ana Žužić te posebno istaknula nedavnu objavu 1. LAG-natječaja za tip operacije 6.3. „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“. Nakon predstavljanja Hrvatske mreže za ruralni razvoj te značaja LAG-ova u lokalnom razvoju uslijedila je rasprava.

1.3.5. Sudjelovanje na radionici „Predstavljanje natječaja za tip operacije 4.2.1. „Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima – objekti za proizvodnju ulja i objekti malog kapaciteta za preradu mlijeka“

Dana 6. lipnja 2018. godine djelatnice LAG-a su sudjelovale na radionici u Pazinu na kojoj je predstavljen Natječaj za provedbu podmjere 4.2. „Potpora za ulaganja u preradu, marketing i/ili razvoj poljoprivrednih proizvoda“, tip operacije 4.2.1. „Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima – objekti za proizvodnju ulja i objekti malog kapaciteta za preradu mlijeka“. Cilj radionice bio je upoznati sve potencijalne prijavitelje na važne informacije vezano uz uvjete natječaja i načina podnošenja prijave na isti.

18

Na radionici je prezentiran predmet natječaja, odnosno, prihvatljiva ulaganja u objekte za proizvodnju ulja od: a) maslina b) tikva (buča) uljarica i c) voća uključujući koštice (sjemenke) grožđa. Predstavljeno je tko su prihvatljivi korisnici, koje uvjete korisnik mora zadovoljiti prilikom podnošenja prijave projekta te popis prihvatljivih troškova natječaja. Pojašnjen je način podnošenja Zahtjeva za potporu putem AGRONET-a, način provedbe procesa nabave službenih ponuda putem AGRONET-a te način podnošenja Zahtjeva za isplatu sredstava temeljem Natječaja. Nakon prezentacije, uslijedila su pitanja prisutnih koja su se odnosila na prihvatljivost troškova.

1.3.6. Studijski posjet LAG-u „Alpi di Sarentino“, Sarentino, Italija

Od 07. do 08. lipnja 2018. godine zaposlenici i članovi Upravnog odbora LAG-a sudjelovali su na dvodnevnom studijskom putovanju u Sarentino (Italija). Studijski je posjet organiziran od strane LAG-a „Sjeverna Istra“, LAG-a „Istočna Istra“ i talijanskog LAG-a „Alpi di Sarentino“ kako bi se steklo međunarodno iskustvo u uspostavi procedura za provedbu LRS-a. Tijekom dvodnevног studijskog putovanja posjetili su se projekti financirani i realizirani u sklopu LRS LAG-a „Alpi di Sarentino“. U sklopu studijskog posjeta posjećeni su sljedeći projekti:

- Napušteno seosko gospodarstvo Rohrerhaus koje je preuređeno u muzej. Za obnovu Rohrerhausa koristila se ideja izvornog gospodarstva te je muzej osmišljen na način da u potpunosti predstavlja lokalna seoska gospodarstva iz 13. stoljeća. Za cijeli proces obnove su bili zaduženi lokalni stručni obrtnici. Muzej, osim što se može posjetiti, služi i kao prostor koji se može unajmiti za različite manifestacije i događanja.

LOKALNA AKCIJSKA GRUPA
SJEVERNA ISTRA

GRUPPO DI AZIONE LOCALE
ISTRIA SETTENTRIONALE

- Catering usluga poljoprivrednica iz Sarentina – 2005. godine poljoprivrednice iz Sarentina osnovale su zadrugu i udružile su se u zajedničkom projektu kojim su odlučile započeti vlastitu catering uslugu tipičnih lokalnih jela s jednostavnim, ukusnim i originalnim proizvodima, karakterističnim za njihovo područje.
- Centar grada Sarentino – predstavljanje projekta obnove centra grada. Cilj projekta bio je urediti grad te poboljšati i povećati turističku ponudu. U sklopu projekta poduzete su razne mјere za uređenje grada, poput uređenja cesta, fasada i javnih zgrada.
- Sjedište LAG-a „Alpi di Sarentino“ – prezentacije o aktivnostima i funkcioniranju triju LAG-ova. LAG-ovi su ukratko predstavili svoj nastanak i strukturu te su razgovarali o objavi LAG-natječaja i o trenutnoj fazi provedbe LRS.
- Posjet lokalnom agroturizmu i projektu promoviranja i održavanja visoke kvalitete mesa doline Sarentino – u okviru projekta je izrađen gospodarski objekt za uzgajanje i držanje domaćih životinja. U sklopu navedenog kompleksa izrađena je i zasebna prostorija s opremom za obradu mesa. Agroturizam tako proizvodi vlastite mesne prerađevine koje prodaje u sklopu svog smještajnog kapaciteta.
- Posjet tvornici Oberhoeller te projektu proizvodnje čokolade – razgledavanje prostorije i postrojenja koje se koriste za proizvodnju čokolade.
- TREHS kozmetika – projekt pokrenut od strane mladih lokalnih poduzetnika kako bi promovirali proizvodnju kozmetike na bazi prirodnih proizvoda lokalnog područja. Pokrenuta je proizvodnja kozmetike i proizvoda za njegu tijela izrađenih od planinskog bora doline Sarentino.
- Posjet projektu izrade tradicionalnih suvenira.

19

1.3.7. Sudjelovanje na radionici „Natječaj za tipove operacije 19.3.1., 19.3.2. i 19.4.1.“

Ministarstvo poljoprivrede, Mreža za ruralni razvoj, organiziralo je radionicu za LAG-ove naziva „Natječaj za tipove operacije 19.3.1., 19.3.2. i 19.4.1.“ čija je objava planirana sredinom lipnja ove godine. Planirano je održavanje radionica na četiri lokacije. Za područje Istarske, Primorsko-goranske, Ličko-senjske i Karlovačke županije radionica je održana dana 12. lipnja 2018. godine u Selcu na području LAG-a Vinodol s početkom u 10:00 sati.

U prvom dijelu radionice predstavnik Ministarstva poljoprivrede je informirao LAG-ove o izmjenama i dopuna Pravilnika o provedbi podmjere 19.2., 19.3. i 19.4. te je potvrdio aktivaciju sljedećih tipova operacija u 2018. godini: 7.4.1., 6.4.1., 4.1.1., 4.1.2. i 4.2.1.

Predstavnik Agencije za plaćanja, Službe za odobrenje isplata za neinvesticijske mjere ruralnog razvoja i LEADER, prisutne je informirao o novom natječaju za tip operacije 19.4.1. Skreće pažnju LAG-ovima na česte greške prilikom slanja Zahtjeva za isplatu te novine u Natječaju. Zatim riječ preuzimaju predstavnice Agencije za plaćanje koje su predstavile Natječaj za tipove operacija 19.3.1. i 19.3.2.

1.3.8. Sudjelovanje na sastanku hrvatskih, slovenskih i talijanskih LAG-ova na temu Memoranduma o suradnji

Dana 15. lipnja 2018. godine u Marezige (Slovenija) se održavao sastanak LAG-ova iz Hrvatske, Slovenije i Italije koji su članovi Memoranduma o suradnji potписанom 2015. godine u Šmarju (Sloveniji). Početak programa obilježilo je održavanje okruglog stola na temu provedbe LRS-a među partnerima Memoranduma. Na okruglom su stolu sudionici raspravljali o sljedećim temama:

- pojedinačno predstavljanje svakog LAG-a uz kratak opis dosadašnjeg rada,
 - razmjena iskustava vezanih uz poteškoće i izazove na koje su sudionici naišli prilikom provedbe svojih LRS-a,
 - problematika, ograničena sredstva za prijavljivanje međunarodnih projekata,
 - preuzimanje uloge koordinatora.

Svaki je LAG pojedinačno predstavio svoj dosadašnji rad, projekte koje je proveo kao i eventualne prijave na europskoj razini. Svi su LAG-ovi u razdoblju koje je prethodilo objavi LAG-natječaja provodili različite projekte, koliko na državnoj i županijskoj razini, tako i na europskoj. Predstavnici LAG-ova diskutirali su o ideji eventualnog osmišljavanja zajedničkog projekta te je zaključeno kako bi se svakako trebalo poraditi na zajedničkim projektima suradnje. LAG-ovi iz Hrvatske podijelili su vlastito iskustvo objave 1. LAG-natječaja. Svi su se LAG-ovi složili kako im je upravo raspisivanje i provedba 1. LAG-natječaja u posljednje vrijeme predstavila najveći izazov te su podijelili vlastita iskustva i probleme na koje su nailazili. Kolege iz Italije i Slovenije također su podijelili svoja iskustva te su se složili kako su svi naišli na iste izazove prilikom objave prvih natječaja.

Razgovaralo se o tematici prijave na međunarodne projekte te o problemu nedovoljnih sredstava namijenjenih provedbi istih. Posljednja tema koja se raspravila je tema preuzimanja uloge koordinatora. Naime, prilikom potpisivanja Memoranduma o suradnji 2015. godine dogovoren je kako će uloga koordinatora među partnerima rotirati. Stoga je LAS Istre, trenutni koordinator, predložio promjenu koordinatora te je dogovorenće jedan od hrvatskih LAG-ova preuzeti tu ulogu. Naknadno će se definirati, u dogovoru s voditeljima i predsjednicima LAG-ova, koji LAG preuzima ulogu koordinatora.

LOKALNA AKCIJSKA GRUPA
SJEVERNA ISTRA

GRUPPO DI AZIONE LOCALE
ISTRIA SETTENTRIONALE

1.3.9. Sudjelovanje na radionici za tip operacije 7.4.1. i 4.2.2. iz Programa ruralnog razvoja RH 2014.-2020. u Rijeci

Dana 12. srpnja 2018. godine organizirale su se radionice za tip operacije 7.4.1. „Ulaganje u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu“ u okviru mjere 7 „Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima“ te za tip operacije 4.2.2. „Korištenje obnovljivih izvora energije“ unutar Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za ruralni razvoj, organizirala je radionicu za više tipova operacija iz Programa ruralnog razvoja, predstavnica LAG-a sudjelovala je na radionicama za tipove operacija 7.4.1. i 4.2.2. Prešli su se glavni ciljevi navedenih mjera i prihvatljivi troškovi unutar operacija. Također, raspravilo se o prihvatljivim i neprihvatljivim troškovima, obveznoj dokumentaciji te uvjetima koje korisnik mora zadovoljiti kako bi se mogao prijaviti na natječaj.

1.3.10. Sudjelovanje na radionici „Razmjena iskustava u provedbi natječaja LAG-ova“

Od 17. do 18. srpnja 2018. godine djelatnice LAG-a „Sjeverna Istra“ su sudjelovale na radionici „Razmjena iskustava u provedbi natječaja LAG-ova“ u organizaciji Hrvatske mreže sa ruralni razvoj (HMRR) uz logističku i tehničku podršku LAG-a More 249. Svrha radionica bila je razmijeniti iskustva u provedbi LAG-natječaja, raspraviti eventualne probleme s kojima su se LAG-ovi susreli te predložiti moguća poboljšanja u provedbi dalnjih natječaja.

Prvog dana radionice predstavljeno je stanje provedbe LAG-natječaja na temelju rezultata anketnog upitnika kojeg je HMRR proveo među LAG-ovima. Rezultati su pokazali da su gotovo svi LAG-ovi objavili natječaj koji je ekvivalentan nacionalnom natječaju za tip operacije 6.3.1., uz iznimke s razlogom nepostojanja tipa operacije u LRS-u, kretanja u izmijene LRS-a i sl. Prokomentirani su problemi na koje su LAG-ovi nailazili prilikom objave natječaja.

Drugi dan radionice započeo je predstavljanjem u provedbi LAG-natječaja. Uslijedio je ruralni café gdje su prisutni podijeljeni u tri manje grupe te su diskutirali o aktualnim temama vezanim uz LAG-natječaje. Posljednji dio radionice bio je rezerviran za prezentaciju o projektima suradnje u Sloveniji i primjerima dobre prakse.

21

1.3.11. Sudjelovanje na radionici za LAG-ove „Zajedno do uspješnog lokalnog razvoja – analiza provedbe M19“

Predstavnice LAG-a Sjeverna Istra sudjelovale su na radionici "Zajedno do uspješnog lokalnog razvoja - analiza provedbe Mjere 19 unutar Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske" održane 3.-5. listopada u Slatini te organizirane od strane Ministarstva poljoprivrede, Mreže za ruralni razvoj i LEADER Mreže Hrvatske u suradnji s LAG-om „Marinjanis“.

Prvog su dana predstavnici LAG-ova sudjelovali na radionici "Priprema za provedbu LAG Natječaja za tip operacije 7.4.1. - prijenos znanja i vještina između LAG-ova za rad s korisnicima u svrhu uspješne provedbe" na kojoj su LAG-ovi međusobno komentirali vlastita iskustva.

Drugi je dan bio posvećen aktivaciji tipa operacije 7.4.1., analizi ispunjavanja kontrolne liste za tip operacije 7.4.1. te raspravi o dosadašnjim iskustvima nadležnih tijela u provedbi nacionalnih natječaja za tip operacije 7.4.1. Nakon formalnog dijela radionice uslijedio je terenski obilazak LAG-a Marinianis u sklopu kojeg su sudionici posjetili park prirode Papuk.

Zadnji se dan diskutiralo o provedbi prvih LAG-natječaja za tip operacije 6.3.1. te su predstavnici iz APPRRR-a analizirali primjenu nove metodologije obrade i isplate prihvatljivih troškova u tipu operacije 19.4.1. te pripremu projekata suradnje na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

1.3.12. Sudjelovanje na radnom sastanku koordinacije LAG-ova Istarske županije

Dana 13. studenoga 2018. godine održan je sastanak koordinacije istarskih LAG-ova s pročelnikom za poljoprivredu, šumarstvo, lovstvo, ribarstvo i vodoprivredu u Pazinu. Voditeljice LAG-ova su pročelnika informirale o provedbi lokalnih razvojnih strategija te o provođenju natječaja za financiranje projekata s područja LAG-ova. Također, pročelnik je informiran o budućim aktivnostima LAG-ova te o planovima vezano uz prijavu projekta Domaće od malih nogu te osnovnim aktivnostima koje će svaki LAG provesti na svom teritoriju.

1.3.13. Radionica „Integrirani lokalni razvoj provedbom LEADER/CLLD-a – uvod u vrednovanje LAG-ova/LRS i jačanje međusobne suradnje LAG-ova“

Od 13. do 16. studenoga 2018. godine u Jastrebarskom se održala radionica „Integrirani lokalni razvoj provedbom LEADER/CLLD-a – uvod u vrednovanje LAG-ova/LRS i jačanje međusobne suradnje LAG-ova“ u organizaciji LEADER mreže Hrvatske, u suradnji s Ministarstvom poljoprivrede Republike Hrvatske, Društvom za razvoj slovenskoga podeželja i LAG-om Sava.

Dana 14. studenog voditeljica LAG-a sudjelovala je na radionici te su toga dana na programu bila sljedeća predavanja:

- Iskustva LAG-ova Republike Slovenije u provedbi vrednovanja LRS u prošlom programskom razdoblju te priprema za vrednovanje provedbe LRS i rada LAG-ova u razdoblju 2014. – 2018. u Republici Sloveniji.
 - Priprema za vrednovanje provedbe LRS i rada LAG-ova u razdoblju 2014. – 2018. u Republici Hrvatskoj.

LOKALNA AKCIJSKA GRUPA
SJEVERNA ISTRA

GRUPPO DI AZIONE LOCALE
ISTRIA SETTENTRIONALE

1.3.14. Sudjelovanje na radionici „Predstavljanje novih LAG natječaja za t.o. 4.1.1., 4.1.2. i 4.2.1. i razmjena iskustava između LAG-ova u dosadašnjoj provedbi LRS“

Dana 05 i 06. prosinca 2018. godine održana je radionica „Predstavljanje novih LAG natječaja za t.o. 4.1.1., 4.1.2. i 4.2.1. i razmjena iskustava između LAG-ova u dosadašnjoj provedbi LRS“ u Bošnjacima. Prešla se natječajna dokumentacija te su se detaljno razradili prilozi i obrasci uz natječaj. Također, sudionicima su predstavljene kontrolne liste te im je skrenuta pažnja na koja pitanja u kontrolnoj listi treba obratiti posebnu pažnju. Nadalje, u detalje su pojašnjeni kriteriji odabira. Sudionici su za vrijeme radionice mogli sudjelovati u raspravi, postavljati pitanja i tražiti dodatna pojašnjenja.

1.4. PROMIDŽBENE AKTIVNOSTI

Za potrebe povećanja vidljivosti i prepoznatljivosti LAG-a pristupilo se izradi i distribuciji sljedećih promotivnih materijala:

- 100 komada mapa,
- 100 rokovnika,
- 100 privjesaka za ključeve,
- 25 promotivnih vrećica.

Web i Facebook stranica ažurirane su svakodnevno te su se objavljivale sve relevantne informacije o radu LAG-a.

23

Web sjedište LAG-a „Sjeverna Istra“

The website features a large map of Istria in the center, with a callout box highlighting the location of the "LAG Sjeverna Istra" office. Below the map are several news items and links to other sections like "Aktivnosti", "LAG natječaji", and "Cesta pitanja".

Facebook stranica LAG-a „Sjeverna Istra“

The Facebook page has a cover photo of a landscape and several posts. One post shows a video thumbnail of a person working with wood. The page includes sections for "Zgodovina", "Informacije", and "Djelovanje".

Lokalna akcijska grupa "Sjeverna Istra"
Ulica rijeke Boljuncice 3, 52466 Novigrad - Cittanova
info@lag-sjevernaistra.hr, +385 52 255 932, +385 52 255 931
www.lag-sjevernaistra.hr

U razdoblju od 29.01. do 12.02. na Radio Istri su emitirane čitane poruke u obliku najave predstavljanja Plana provedbe LAG-natječaja u 2018. godini. Uz to, u Glasu Istre su objavljeni datumi, mjesta i vrijeme održavanja događanja te je objavljen članak po završetku aktivnosti. Također, medijski je popraćena objava LAG-natječaja (Glas Istre, Tv Istra, elstra.info, Radio Eurostar i sl.).

LAG SJEVERNA ISTRA NATJEČAJ ZA RAZVOJ MALIH POLJOPRIVREDNIH GOSPODARSTAVA

Bespovratne potpore malim poljoprivrednicima

NOVIGRAD - LAG "Sjeverna Istra" objavio je prvi LAG-natječaj iz svrje Lokalne razvojne strategije za tip operacije 6.3. "Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava" čime je postao prvi istarski te peti hrvatski LAG koji ga je objavio. Rek za podnošenje prijava na natječaj započinje teći od 23. ožujka i završava 23. travnja. Ukupni iznos raspoloživih sredstava za natječaj iznosi 75.000 eura, a visina bespovratne potpore kojom se pokriva sto postoje priznatih troškova, po nositelju projektnog prijave iznosi 15.000 eura, odnosno 111.678 kuna.

Ukupni iznos raspodjeljivih sredstava za natječaj iznosi 75.000 eura, a visina bespovratne potpore kojom se pokriva sto postoje priznatih troškova, po nositelju projektnog prijave iznosi 15.000 eura, odnosno 111.678 kuna.

- Svrha natječaja je pružiti potporu opstaniku i razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava kroz restrukturiranje i povećanje doda-

ne vrijednosti. Ova operacija će pružiti pomoć malim poljoprivrednim održivim farmama koje su orijentirane na tržišnu proizvodnju u skladu sa zahtjevima koje postavlja tržište, ali i u nedostaju glavnih resursa. Natječaj je namijenjen za one nositelje projekata koji imaju sjedište ili prebivalištvo unutar područja kuje LAG obuhvaćaće su upisani u Uprisnik poljoprivrednih gospodarstava u skladu s Zakonom o poljoprivredi ekonomsko važiljne fiskalizacije u ukupnom standardnom ekonomskom re-

zultatu poljoprivrednog gospodarstva od 2.000 eura do 7.998 eura, raspunjeno voditeljicu LAG-a "Sjeverna Istra" Ana Žužić.

Prihvatljive aktivnosti umutar tip operacije 6.3. su kupnja domaćih životinja, višegodišnjeg bila, sjemenica i sadnog materijala, kupnja, građenje, odnosno oprotnjene zatvorenih ili zaštićenih prostora i objekata te osnivači gospodarskih objekata uključujući vanjsku i unutarnju infrastrukturu u sklopu poljoprivrednog gospodarstva u svrhu obavljanja poljoprivrednih primjeda, stjecanje

potrebnih stručnih znanja i sposobnosti za obavljanje poljoprivredne proizvodnje i prerade proizvoda, i operativno poslovanje poljoprivrednog gospodarstva. Informacije o LAG-natječaju, uvjetima i rokovima prijave objavljene su na internet stranicama LAG-a. Svi zainteresirani s području LAG-a "Sjeverna Istra" mogu se uključiti u radionice na kojima će se predstaviti detalji natječaja te pružiti savjeti za kvalitetnu pripremu i prijavu projekta. Prva radionica održana je u Buzetu, druga će se u ponedjeljak u 18 sati održati u vjećnici Općine Tar-Vabriga, a treća 20. ožujka u isto vrijeme u PCU u Rujama. G. ČATAC SVERKA

1.5. PROVEDBA LRS LAG-A 2014. – 2020.

1.5.1. Objava 1. LAG-natječaja za tip operacije 6.3. „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“ iz LRS LAG-a

Ured LAG-a je do same objave 1. LAG-natječaja poduzeo sve korake za kvalitetno zadovoljavanje preduvjeta, a to su:

- Sudjelovanje na radionici „Provedba LRS-a LAG-ova – tip operacije 6.3.1.“ u siječnju 2018. godine s ciljem jačanja kapaciteta LAG-ova za objavu prvog LAG-natječaja.
- U veljači je aktiviran natječaj za tip operacije 6.3. od strane Agencije za plaćanja te se održala sjednica Upravnog odbora na kojoj je donesena Odluka o pokretanju pripremnih aktivnosti za objavu LAG-natječaja za tip operacije 6.3.
- Započeo je postupak dorade natječaja u skladu sa specifičnostima iz LRS LAG-a.
- Održana je sjednica Upravnog odbora na kojoj je donesena odluka o odobrenju LAG-natječaja za tip operacije 6.3.
- LAG-natječaj je javno objavljen dana 08. ožujka 2018. na službenim web stranicama LAG-a i stranicama jedinica lokalne samouprave članovima LAG-a čime je postao 1. u Istri i 5. u Hrvatskoj po objavi natječaja.
- Održane 3 radionice na LAG-području u svrhu predstavljanja natječaja, u Bujama, Buzetu i Taru.
- Individualnim konzultacijama je pristupilo ukupno 10 osoba koji su informirani o svim važnim smjernicama natječaja.

1.5.2. Postupak odabira projekata na LAG-razini za tip operacije 6.3. „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“ iz LRS LAG-a

Sukladno Smjernicama za provedbu postupka odabira projekata i Općim odredbama o postupku odabira projekata na razini Lokalne akcijske grupe „Sjeverna Istra“ u okviru provedbe Lokalne razvojne strategije LAG-a „Sjeverna Istra“ 2014. – 2020. djelatnici LAG-a izvršili su administrativnu kontrolu i postupak ocjenjivanja pristiglih zahtjeva za potporu na LAG-natječaj za tip operacije 6.3.

Na natječaj je ukupno pristiglo 6 zahtjeva za potporu. 5 zahtjeva za potporu je pozitivno ocijenjeno nakon administrativne kontrole, 1 je zahtjev negativno ocijenjen te nije ušao u daljnji postupak ocjenjivanja. Na sjednici Upravnog odbora dana 4. lipnja 2018. godine donesene su Odluke o odabiru za 5 zahtjeva za potporu i Odluka o odbijanju. Potpora po korisniku po ovom natječaju iznosi 111.678,00 HRK, a ukupno dodijeljena sredstva iznose 558.390,00 HRK.

Rezultati LAG-natječaja za tip operacije 6.3. iz LRS LAG-a javno su dostupni na sljedećoj poveznici: <http://www.lag-sjevernaistra.hr/natjecaj/lag-natjecaj-6-3/>.

1.5.3. Kontrola na terenu Agencije za plaćanja

Dana 21. ožujka 2018. godine provedena je kontrola na terenu dјelatnika Agencije za plaćanja. Kontrolori su izvršili uvid u dokumente koji se odnose na stjecanje prava na potporu, provjerili su vjerodostojnost dokumenata poslanih uz zahtjeve za isplatu te provjerili računovodstvene podatke iz poslovnih knjiga LAG-a. Kontrola je bila pozitivna.

1.5.4. Priprema i slanje Zahtjeva za isplatu u okviru provedbe tipa operacije 19.4.1.

25

Ured LAG-a je u ožujku 2018. godine pripremio i poslao Zahtjev za isplatu u okviru provedbe tipa operacije 19.4.1. za razdoblje od 01.12.2017. do 28.02.2018. U lipnju je pripremljen i poslan Zahtjev za isplatu za razdoblje od 01.03. do 31.05.2018. U rujnu je pripremljen i poslan Zahtjev za isplatu za razdoblje 01.06.2018. do 31.08.2018. U prosincu je pripremljen i poslan Zahtjev za isplatu za razdoblje 01.09.2018. do 30.11.2018. Zatražena sredstva su odobrena i isplaćena.

1.5.5. Priprema zahtjeva za odobrenjem revolving kredita

Ugovor o revolving kreditu je istekao je početkom svibnja 2018. godine te se u tom razdoblju pristupilo pripremi novog zahtjeva za odobrenjem revolving kredita s nepromijenjenim uvjetima. Zahtjev je odobren te je dana 21. svibnja 2018. godine potpisana novi Ugovor o kreditu (400.000,00 HRK s kamatnom stopom od 4% godišnje).

1.5.6. Objava 2. LAG-natječaja za tip operacije 7.4. „Ulaganje u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu“ iz LRS LAG-a

- Sudjelovanje na radionici za LAG-ove u Slatini u siječnju 2018. godine s ciljem jačanja kapaciteta LAG-ova za objavu drugog LAG-natječaja, odnosno LAG-natječaja za tip operacije 7.4.
- U srpnju je aktiviran natječaj za tip operacije 7.4. od strane Agencije za plaćanja te se održala sjednica Upravnog odbora na kojoj je donesena Odluku o pokretanju pripremnih aktivnosti za objavu LAG-natječaja za tip operacije 7.4.
- Započeo je postupak dorade natječaja u skladu sa specifičnostima iz LRS LAG-a.

- Održana je sjednica Upravnog odbora na kojoj je donesena odluka o odobrenju LAG-natječaja za tip operacije 7.4.
 - LAG-natječaj je javno objavljen dana 20. kolovoza 2018. na službenim web stranicama LAG-a i stranicama jedinica lokalne samouprave članovima LAG-a
 - Održane 2 radionice na LAG-području u svrhu predstavljanja natječaja, u Umagu i Buzetu
 - Individualne konzultacije s korisnicima.

2. PROVOĐENJE PROJEKTA UREĐENJA EDUKATIVNE STAZE „PUT TARTUFA“

Krajem 2017. godine LAG je proveo postupak prikupljanja ponuda za uređenje edukativne staze „Put tartufa“. Pristigle su ponude pregledane i analizirane tijekom siječnja 2018. godine te je Agenciji za plaćanja dostavljen sažeti prikaz odabranih ponuda. Na temelju dostavljenog Agencija za plaćanja je dana 01. ožujka 2018. godine donijela Odluku o dodjeli sredstava u iznosu od 140.360,84 HRK. Tada je i započela provedba projekta odnosno službeno su započeli radovi na uređenju staze „Put tartufa“.

Do 31.12.2018. na uređenju staze „Put tartufa“ održano je slijedeće:

- Definirana je točna putanja i dužina staze.
 - Započeli su pripremni građevinski radovi (krčenje i proširenje staze, kopanje odvodnih kanala, nasipavanje).
 - Definirana je lokacija postavljanja edukativnih i signalnih ploča kao i lokacija klupa i koša za smeće.
 - Dizajnirane su edukativne ploče.
 - Nabavljene su i dostavljene klupe i koševi za smeće.
 - Izrađen je stručan tekst o tartufima za edukativne ploče.

LOKALNA AKCIJSKA GRUPA
SJEVERNA ISTRA

GRUPPO DI AZIONE LOCALE
ISTRIA SETTENTRIONALE

3. PROJEKT „AROMATIKA“

Tijekom siječnja 2018. godine LAG je intenzivno komunicirao s predstvincima općine Tar – Vabriga i Veleučilišta u Rijeci, Poljoprivrednog odjela Poreč radi pripreme projekta „Aromatika“. U zajedničkom je dogovoru pripremljen projekt „Aromatika“ s ciljem promocije uzgoja, prerade i primjene ljekovitog i začinskog bilja kao potencijalno važne poljoprivredne kulturu LAG-područja. Projekt je prijavljen na natječaj Istarske županije za financiranje projekata/programa u području poljoprivrede, šumarstva, lovstva, ribarstva i vodoprivrede iz sredstava proračuna za 2018. godinu te su odobrena sredstva za njegovu provedbu.

Kako bi se cilj projekta ostvario osmišljene su sljedeće aktivnosti.

- a) Anketiranje poljoprivrednika i zainteresirane javnosti u svrhu utvrđivanja razine poznavanja vrsti aromatičnog i začinskog bilja te njihove primjene.
- b) Informativno-edukativna radionica za OPG-ove i ostalu zainteresiranu javnost.
- c) Informativno-edukativna radionica za odgajateljice dječjeg vrtića „Radost“ općine Tar – Vabriga.
- d) Podizanje aromatičnog vrtića s ljekovitim i začinskim biljem u dječjem vrtiću „Radost“ koji će ostati na korištenje zaposlenicima i polaznicima dječjeg vrtića.

U mjesecu srpnju je Lokalna akcijska grupa „Sjeverna Istra“ započela s prvom aktivnošću u sklopu projekta „Aromatika“, odnosno s anketiranjem zainteresirane skupine. Anketiranje je obuhvatilo ukupno 42 ispitanika te je provedeno u svrhu dobivanja informacija o stanju u uzgoju, sakupljanju, sjemenarstvu/rasadničarstvu, preradi i plasmanu aromatičnog i ljekovitog bilja u Istri s ciljem definiranja potrebnih koraka i mjera koje će doprinijeti unapređenju postojećeg stanja.

Uslijedila je druga aktivnost u sklopu projekta te je u mjesecu listopadu podignut aromatični vrt u novoizgrađenom dječjem vrtiću u Taru. U suradnji s tvrtkom Bonsai d.o.o te uz veliku pomoć djece iz dječjeg vrtića „Radost“ i njihovih odgajateljica podignut je aromatični vrt koji će ostati na korištenje djeci i odgajateljicama. Posadile su se sljedeće biljke:

- mažuran – koristi se u prehrani kao začin,
- timijan – koristi se za izradu raznih mirisa i parfema,
- ružmarin koristi se za izradu eteričnog ulja,
- kadulja – koristi se za izradu zdravih sokova i čajeva,
- smilje – koristi se u kozmetičke svrhe,
- origano – koristi se u prehrani kao začin
- ukrasni kupus – koristi se kao vrtna dekoracija.

Nadalje, u sklopu projekta su odrađene dvije informativno-edukativne radionice, jedna namijenjena odgajateljicama i ostalim zaposlenicima dječjeg vrtića u Taru te jedna namijenjena lokalnim OPG-ovima i ostaloj zainteresiranoj javnosti. Dana 23. listopada 2018. u prostorijama dječjeg vrtića „Radost“ Tar-Vabriga održana je radionica „Aromatično bilje dječjeg vrtića Radost“ na kojoj je prisustvovalo 8 sudionika. Radionica je organizirana s ciljem upoznavanja odgajateljica s koristima i načinima primjene aromatičnog bilja zasađenog u vrtu novoizgrađenog dječjeg vrtića. Voditeljica radionice, gđa. Dubravka Ferencić, upoznala je sudionike s općenitim dobrobitima aromatičnog i ljekovitog bilja. Prešla je zatim na pojedinačnu analizu svake biljke zasađene u vrtu, odnosno smilja, kadulje, ružmarina, mažurana, timijana i origana. Istaknula je kako je važno da su odgajateljice upoznate s dobrobitima i načinom primjene spomenutih biljaka kako bi što bolje s djecom

27

Lokalna akcijska grupa "Sjeverna Istra"
Ulica rijeke Boljunčice 3, 52466 Novigrad - Cittanova
info@lag-sjevernaistra.hr, +385 52 255 932, +385 52 255 931
www.lag-sjevernaistra.hr

LOKALNA AKCIJSKA GRUPA
SJEVERNA ISTRA

GRUPPO DI AZIONE LOCALE
ISTRIA SETTENTRIONALE

iskoristile zasađeni vrt. Odgajateljice su za vrijeme trajanja radionice aktivno sudjelovale i postavljale pitanja te je radionica završena raspravom o eventualnim aktivnostima koje će moći provoditi s djecom.

Dana 24. listopada 2018. u prostorijama Osnovne škole Tar-Vabriga održana je radionica „Stanje i tendencije uzgoja i prerade aromatičnog i ljekovitog bilja u Istri“ na kojoj je prisustvovalo 10 sudionika. Radionica je organizirana s ciljem upoznavanja OPG-ova i ostale zainteresirane javnosti o uzgoju i preradi aromatičnog i ljekovitog bilja, posebice u Istri. Voditeljica radionice, dr.sc. Slavica Dudaš, upoznala je sudionike s razlikom između ljekovitog i začinskog bilja te je predstavila količine uzgoja ljekovitog bilja na području Istarske županije nakon čega je prešla na prezentaciju dobrobiti eteričnih ulja. Jedan od načina dobivanja eteričnih ulja je proces destilacije te je polaznicima prikazan cijeli proces izvlačenja eteričnog ulja iz sušenog oblika lavande.

Nakon eteričnog ulja lavande, gđa. Dudaš je prešla na ekološku proizvodnju i zasnivanje nasada aromatičnog bilja. Prešla je zatim na detaljniju analizu pojedinih aromatičnih biljki, njihovih dobrobiti i specifičnosti, kao i na izradu različitih proizvoda pomoću aromatičnih biljki, poput sapuna, krema i likera. Sudionici su iskazali veliki interes za spomenute teme te su se zadržali nakon završetka radionice kako bi prokomentirali eventualne nedoumice i postavili pitanja predavačici.

Radionicom za OPG-ove i zainteresiranu javnost održene su posljedne aktivnosti u sklopu projekta „Aromatika“.

Poljoprivredni odjel Poreč je sa svojim suradnicima sudjelovao u izvođenju istraživačkog edukativnog dijela projekta, dok je LAG zajedno s Općinom radio na podizanju aromatičnog vrta s ljekovitim i začinskim biljem u dječjem vrtiću „Radost“.

28

LOKALNA AKCIJSKA GRUPA
SJEVERNA ISTRA

GRUPPO DI AZIONE LOCALE
ISTRIA SETTENTRIONALE

Izvješće izradila:

Ana Žužić, Voditeljica LAG-a

Izvješće odobrio:

Anteo Milos, Predsjednik LAG-a

